

Krajská nemocnice Liberec, a.s.
nemocnice Liberec nemocnice Turnov

AIHA, kasuistika

B. Kratochvílová, H. Kamenická, I. Veselá, R. Procházková

5. Hradecká imunohematologická konference, 20.1.2015

Transfuzní oddělení KNL, a.s.
umíme pomáhat

Krajská nemocnice Liberec, a.s.
nemocnice Liberec nemocnice Turnov

AIHA, kasuistika

Autoimunní hemolytická anémie (AIHA)

ÚVOD:

- **AIHA** je patologický stav způsobený výskytem autoprotilátek proti antigenům na vlastních erytrocytech s následkem jejich zrychleného zániku
- nález autoprotilátek proti erytrocytům v rámci předtransfuzního vyšetření představuje komplikaci, zejména v případě urgentního požadavku na výdej a aplikaci transfuzních přípravků
- **klasifikace AIHA:**
  - AIHA s tepelnými protilátkami
  - AIHA s chladovými protilátkami
  - AIHA s protilátkami přímo destabilizující membránu
  - paroxysmální chladová hemoglobinurie
  - léky indukovaná imunitní hemolytická anémie

CÍL PŘEDNÁŠKY:

- na vybrané kasuistice ukázat průběh laboratorního vyšetření u pacienta s nálezem chladových autoprotilátek

umíme pomáhat

AIHA

- **AIHA způsobují autoprotilátky tříd IgG, IgM, vzácně IgA**
- **prokazujeme autoprotilátky :**
  - navázané na erytrocyty a/nebo volné
  - aktivující imunitní mechanismy – komplement
  - nález specificky probíhající destrukce krvinek (bifazická hemolýza, narušení stability membrány)
- **protilátkami indukovaná hemolýza může probíhat více mechanismy, které závisí na vlastnostech protilátek** (třída, podtřída, koncentrace, specifita)
a makrofágů:
  - extravaskulární hemolýza – fagocytoza erytrocytů
  - intravaskulární hemolýza – přímá lýza erytrocytové membrány s následnou hemoglobinémií a hemoglobinurií
  - **laboratorní potvrzení diagnózy AIHA:**
    - krevní obraz: snížený hemoglobin, zvýšené retikulocyty
    - biochemie: zvýšený bilirubin - ikterus, snížený haptoglobin, urobilinogen v moči
    - imunohematologie: pozitivní přímý antiglobulinový test (PAT) *umíme pomáhat*

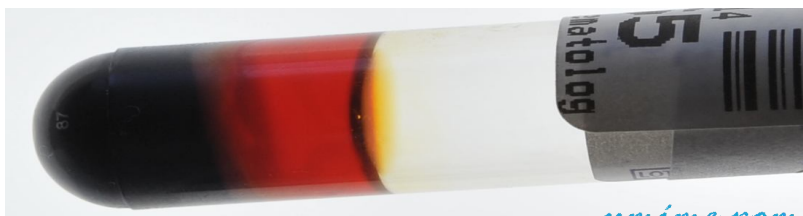
AIHA S CHLADOVÝMI PROTILÁTKAMI

- **chladové protilátky** jsou příčinou u cca 10% AIHA
- protilátky reagují **při teplotě nižší než 37 °C** a mají schopnost přímo aglutinovat erytrocyty
- jde většinou o protilátky **třídy IgM**
- symptomatické, sekundární formy souvisejí s infekcemi (*Mycoplasma pneumoniae*, *infekční mononukleóza*), nebo s hematologickými i jinými malignitami
- klinické projevy souvisí s termální amplitudou a její schopností aktivovat komplement, méně s koncentrací
- klinický průběh může provázet i těžká hemolýza
- mechanismus hemolýzy závisí na **aktivaci komplementu**
- **PAT je pozitivní** – přítomnost C3d na membráně dosud nehemolyzovaných erytrocytů

umíme pomáhat

Kazuistika

- pacient: muž
- rok narození: 1940
- diagnóza: D649 (anémie)
- vstupní vyšetření: 5. 11. 2014
- na TO byl přijat požadavek na vyšetření krevní skupiny a screeningu antierytrocytárních protilátek v režimu statim z důvodu anémie pacienta
- akutní příjem na interní ambulanci, překlad z nemocnice spádové oblasti
- imuno hematologická anamnéza: bez záznamů
- vzhled primárního vzorku po centrifugaci - vzorek pacienta je ikterický a jeví známky aglutinace (odebrán do KEDTA)

umíme pomáhat

Biochemické a hematologické výsledky - markery hemolýzy

Datum	Vyšetřovaný parametr	výsledek	Referenční meze
5.11.2014	hemoglobin	63 g/l	135 - 175 g/l
	retikulocyty	0,040	0,005 – 0,025
	bilirubin	394 µmol/l	< 17 µmol/l
	haptoglobin	0,07 g/l	0,30 – 2,00 g/l
	urobilinogen v moči	4	bez průkazu

Vzorek pro vyšetření krevního obrazu bylo nutno nahřát.

Výsledky imuno hematologických vyšetření

- vyšetření krevní skupiny ABO RhD při laboratorní teplotě (vzorek krve v KEDTA)

zkumavková metoda						
antigeny v ABO		RhD antigen		Rh monoklonální kontrola	aglutiníny	
A	B	D ₁	D ₂	K	anti-A	anti-B
3+	4+	3+	4+	4+	4+	4+

- vyšetření antieritrocytárních protilátek (vyšetření z plazmy i séra)

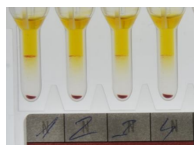

ni na 1+

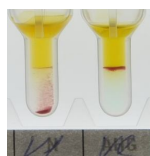
umíme pomáhat

Následná vyšetření I.

- identifikace antieritrocytárních protilátek: enzym pozitivní na 1+, reakce ve všech mikrojamkách vykazují shodné reakce jako na obrázku

- autokontrola: NAT: pozitivní na 4+
enzym: pozitivní na 1+

- v rámci identifikace protilátek byla provedena zkouška kompatibility s novorozeneckými erytrocyty k vyloučení protilátky anti-I (reakce: NAT negativní, enzym pozitivní na 1+)

- zkouška kompatibility:

- v NAT pozitivní
- po vytemperování vyšetřované plazmy i erytrocytů transfuzního přípravy na 37 °C: NAT negativní

umíme pomáhat

Následná vyšetření II.

Temperace na 37 °C: vzorek, diagnostická séra, karty sloupcové aglutinace DG gel, diluent, fyziologický roztok:

▪ **krvní skupina:** erytrocyty pro vyšetření krevní skupiny AB0 RhD promyty v 37 °C teplém fyziologickém roztoku

krvní skupina uzavřena: **B RhD negativní**

▪ **screening protilátek:** negativní v NAT i enzymatickém testu

▪ **PAT:** kvalitativně pozitivní na 4+, kvantitativně titr 32

▪ **upřesnění typu senzibilizace erytrocytů:**

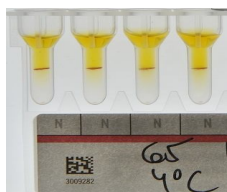
AGH	IgG	C3d	ctl
Pozitivní 4+	Pozitivní +/-	Pozitivní 4+	negativní

umíme pomáhat

Následná vyšetření III.

▪ **tepelné optimum protilátek:**

při 4 °C: pozitivní na 4+

při 20 °C: pozitivní na 3+

▪ **chladové aglutiníny:**

- striktní dodržení podmínek preanalytické fáze - odběr a transport při 37 °C
- odběr vzorku do zkumavky vytemperované na 37 °C, vyšetření provedeno ze séra pacienta

chladové **autoaglutiníny** pozitivní: titr > 4000

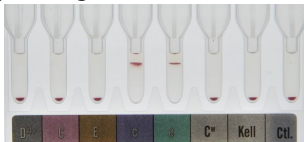
chladové **aloaglutiníny** pozitivní: titr 2048

umíme pomáhat

Následná vyšetření IV.

- Rh a Kell fenotyp: sloupcová aglutinace

- určení dalších antigenů: zkumavková metoda

vyšetření	Jk ^a	Jk ^b	M	N	S	s	Rh kontrola	autokontrola
20 °C	+	+	+	+	+	+	+	+
37 °C	+	+	-	+	+	+	-	-
NRL	+	+	-	+	+	+		

Vytemperování vyšetřovaných erytrocytů a diagnostických sér na 37 °C - eliminace vlivu chladových protilátek.

Z důvodu positivity komplementu nelze typovat antigeny metodou NAT.

Vzorek byl zaslán na kontrolní typování antigenů do NRL pro imuno hematologii ÚHKT Praha.

umíme pomáhat

Následná vyšetření V.

- Kontroly PAT:

5. den titr 8

9. den titr 1

13. den titr 4

44. den titr 1

- Kontroly chladových aglutinínů:

3. den chladové autoaglutiníny **pozitivní: titr > 4000**

chladové aloaglutiníny **pozitivní: titr 2048**

15. den chladové autoaglutiníny **pozitivní: titr 256**

chladové aloaglutiníny negativní

24. den chladové autoaglutiníny **pozitivní: titr 512**

chladové aloaglutiníny negativní

umíme pomáhat

Diskuse

- **metody standardně prováděné v rámci předtransfuzního vyšetření:**
  - vyšetření krevní skupiny ABO RhD (zkumavková metoda)
  - screening antierytrocytárních protilátek (metoda sloupcové aglutinace v kartách DG Gel)
  - zkouška kompatibility (sloupcová aglutinace v kartách DG Gel -NAT)**Pro vyšetření byla nutná modifikace : temperace na 37°C.**
- **následná vyšetření provedená z důvodu komplikací při vyšetření krevní skupiny v ABO RhD a nálezu antierytrocytárních protilátek při screeningovém vyšetření:**
  - identifikace protilátek (sloupcová aglutinace v kartách DG Gel)
  - autokontrola (sloupcová aglutinace v kartách DG Gel)
  - PAT – kvalitativní vyšetření (sloupcová aglutinace v kartách DG Gel) **temperace na 37°C**
  - PAT - kvantitativní vyšetření (zkumavková metoda) **temperace na 37°C**
  - upřesnění typu senzibilizace erytrocytů (sloupcová aglutinace v kartách DG Gel DC Scan) **temperace na 37°C**
  - tepelné optimum protilátky (sloupcová aglutinace v kartách DG Gel)
  - vyšetření Rh a Kell fenotyp (na kartě DG Gel Rh Pheno + Kell) **temperace na 37°C**
  - vyšetření vzácných erytrocytárních antigenů (zkumavková metoda) **temperace na 37°C**
  - titr chladových aglutininů (zkumavková metoda)

umíme pomáhat

Závěr:

- na základě provedených laboratorních vyšetření jsme prokázali chladovou AIHA
- vyloučili jsme skrytou aloprotilátku a potvrdili pouze nespecifickou chladovou protilátku
- časově náročné vyšetření
- díky charakteru chladové AIHA se objevují komplikace při testování krve při nižší teplotě než 37 °C, zejména při určování krevní skupiny
- pro správnou interpretaci výsledků je třeba zabránit vlivu snížené teploty na vyšetření, testy provádět při 37 °C
- na výsledkovém listu uvedeno: v rámci zajišťovacího testu u lůžka pacienta může dojít k problému při vyšetření krevní skupiny pacienta (bed side test)
- doporučení pro transfuze: nutná aplikace ohřátých erytrocytárních transfuzních přípravků

umíme pomáhat

Děkuji za pozornost.

umíme pomáhat